

podpore in naklonjenost. Milodari naj se blagovolijo posiljati pod naslovom: »Dijaška kuhinja v Celji«. Slavno občinstvo dovolimo si uljudno opozoriti, da dobiva mnogo revnih dijakov tudi v tukajšnjem kapucinskem samostanu brezplačno toplo hrano; zaradi tega prosimo daritelje, katerim ni mogoče dajati lahko darov v gotovini, da bi blagovolili doposlati darove tukajšnjemu kapucinskemu samostanu, bodi-si poljske ali druge za kuhinjo pripravne pridelke n. pr.: krompir, fižol, grah, kašo, moko, maslo, slanino itd. Letošnji občni zbor je bil v celjski čitalnici dne 16. septembra.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. Veličanstvo svetli cesar pridejo prihodnji ponedeljek s saksonskim kraljem na gornje Štajarsko na lov. — Avstrijski škofje so poslali tolažilno pismo sv. očetu o 20. septembru. — V 2. razredu so pri občinskih volitvah v dunajski mestni zastop krščanski volilci zmagali v 16 okrajih. Protisemitje ima sedaj 78 mestnih odbornikov, židovski liberalci pa le 14. Danes so volitve v 1. razredu. — Okoli 20tisoč delavcev je v nedeljo v Praterju razgrajalo za občno volilno pravico.

Česko. Mladočehom sv. vera ni ljuba; kajti izključili so iz svoje srede poslanca ni pribramskega župana Mixa, ker se je udeležil katol. shoda. — Volitve v deželni zbor bodo koncem oktobra. — Liberalcu Russu so poslala nezaupnico mesta Homutov, Prostejev in Vipert.

Tirolsko. Volitve v deželni zbor bodo dne 4., dne 6., dne 7. in dne 9. novembra. Posebno zanimive bodo volitve na južnem Tirolskem, kjer bode gotovo Badenijeva vlada napela vse sile, da bi pripomogla do zmage takim možem, ki pridejo v zbor.

Štajarsko. Svetli cesar so sicer bili že po binokstih v Gradcu; toda dozdaj še noben graški velikaš ni dobil nikakšnega odlikovanja. Med Gradčani je preveč Bismarkovcev. Pač pa so svetli cesar dali te dni 50tisoč gold. namestniku Kübecku, da si kupi hišo, kjer bo potem živel v pokoju.

Koroško. »Katol. politično in gospodarsko društvo za Slovence« napravi dne 6. oktobra shod v Hodišah. — Dne 1. oktobra se bode v Celovcu odprla trgovinska šola. — »Bauernbund« je v nedeljo imel shod v Bovljah; pa nemškutarjem se je slabo godilo. Ghona je pošteno okrcal g. Val. Podgore, Kirschnerja pa baron Manndorff. Ghon je komaj ujel zaupnico. — V Celovcu nameravajo sezidati nepotreben nemški »Ver-einshaus«.

Kranjsko. Umrl je na Šmarni gori slov. pisatelj g. Franc Štrukelj. — »Laibacher Schulzeitung« prav pridno razširja nemškutarijo iz brezverstvo. In čudno, list ureduje c. kr. gimnazijski profesor Fl. Hintner! — Ljubljanski hišni posestniki so precej počasni s popravljanjem hiš. Kmalu pa bode dogotovljena nova deželna bolnišnica.

Primorsko. Na večer pred 20. septembrom so lahonski pobalini v Trstu grdo razgrajali zoper papeža in Avstrijo. — Goriski deželni šolski svet je po razsodbi upravnega sodišča izdal že dva ukaza, da mora gorisko mesto do 15. septembra ustanoviti slovensko ljudsko šolo; toda mestni zastop se za to ne zmeni. »Slogina« slov. šola pa ima sedaj 464 otrok. — V skupini mest in trgov je bil v Tolminu izvoljen deželni poslanec dr. Tuma; slov. veleposestniki pa so večeraj izvolili Al-freda grofa Coroninija, Klančiča in Rojca.

Hrvaško. Svetli cesar pridejo v Zagreb dne 14. oktobra in ondi ostanejo dva dni. Med drugimi pride z njimi tje tudi ogerski ministerski predsednik Banffy. — V Zagrebu so občinske volitve dokončane po novem mestnem redu. Madjaroni imajo 36 zastopnikov, pravaši pa samo 14.

Ogersko. Te dni je izšel pastirski list ogerskih škofov. V njem učijo vernike, da je sv. zakon zakrament in kako se imajo obnašati proti civilnemu zakonu, ki je poskušna za ogerske katoličane. — Državni zbor se snide dne 26. septembra in dne 30. septembra bode že razpravljaj o nerešenih cerkvenih predlogah.

Vnanje države.

Rim. Na večer dne 19. sept. so šli sv. oče Leon XIII. z nekaterimi duhovniki v cerkev sv. Petra, da so dalj časa molili nagrobu sv. Petra. Tako so v molitvi iskali pomoči za dan 20. sept.

Italijansko. Hrupno slavljenje 20. septembra je trajalo 4 dni. Dne 20. septembra se je odkril Garibaldi-jev spomenik; govoril je stari grešnik Crispi, ter zlasti hotel dokazati, da papež ne potrebujejo Rima in dežel. Vse komedije so bile neperjene zoper papeža, pa nekaj tudi proti Avstriji, ker naš poslanik ni hotel zastav razobesiti.

Francosko. Ruski minister vnanjih zadev Lobanov je te dni bil pri velikih vojaških vojah. Predsednik republike Faure mu je podelil veliki križec častne legije. Tudi vsi ruski, pri vojaških vajah navzoči častniki so dobili odlikovanja. S tem se zaveza Francije z Rusijo spopolnjuje.

Nemško. Cesar Viljem in nekateri dvorniki zahtevajo najodločnejše postopanje proti socialistom. Kancelar, knez Hohenlohe, pa o izjemnih naredbah nič noče slišati; zato se govori, da knez Hohenlohe v kratkem odstopi. Zoper njega boja posebno rujejo odlični konservativci.

Bolgarsko. Nekateri časniki jako ostro pišejo zoper kneza Ferdinandu. Vlada pa si zna pomagati. Urednik časopisa »Narodna svoboda« je že obsojen in sicer v petletno ječo. Ministerski predsednik Stojlov je prav tako začel vladati, kakor o svojem času Stambulov.

Turško. Blizu mesta Kaneje na otoku Kreta so roparji več ljudi, tudi tujcev pomorili ter požgali njihova poslopja. Vsled tega so se konzuli pritožili pri namestniku sultanovem. Ker pa ta ničesar ni ukrenil, zbrali so se dne 15. sept. vnanji državljani ter zahtevali družega, odločnega namestnika.

Afrika. Na Madagaskarju bodo kmalu francoski vojaki dospeli v mesto Tananarivo. Zato je res skrajni čas; kajti število francoskih vojakov se je znatno zmanjšalo. Bolnišnice so prenapolnjene z bolnimi vojaki in zdravnikov primanjkuje.

Za poduk in kratek čas.

Prof. Jožef Lendovšek †.

»Umrl je mož!«

Prežalostna novica je pretresla te dni slovenske rodoljube, novica, da je po dolgem bolehanju zatisnil k zadnjemu počitku oči gospod Jožef Lendovšek, c. kr. gimnazijski profesor v Beljaku. Na Malem Strmcu nad Vrbo, kjer mu je skrbno stregla v krščanski ljubezni gospá Weinländer-jeva, preminol je dne 19. sept. ob 11. uri po noči v najlepši moški dobi 42 let!

Britka je ta izguba za Slovence, ker umrl jim je mož, mož vrli in značajni. Bil je veren mož-katoličan, ki se svoje vere ni nikdar sramoval, kakor se je radi sramujejo in jo radi zatajujejo drugi omikanci. Sin verne slovenske matere je visoko častil sv. vero in jo povsod spoznaval tudi v dejanju. Bil je dolga leta marljiv tajnik pobožne družbe sv. Vincencija za podporo ubogih v Beljaku, in tajnik društva za zidanje nove frančiškanske cerkve v Beljaku. — Ganljivo je bilo videti, kako je v dolgotrajni in mučni svoji bolezni zapal le na pomoč božjo, kako voljno je nosil britko trpljenje kot pravi kristijan, posnemajoč svojega Zveličarja.

Bil je prerano umrl g. Lendovšek vesten in skrben učitelj gimnazijski mladini, katera je visoko spoštovala svojega dobrotnega profesorja, ki je bil kot izvrstna učiteljska moč na glasu!

Ali kaj naj rečem o možu-narodnjaku! Bil je nam vsem sijajen izgled! Ljubil je svojo slovensko domovino tako iskreno in navdušeno, da so se morali ob tej ljubezni navdušiti tudi drugi. Zažerelo mu je oko, ko je govoril o narodnih zadevah in vsaka beseda je razodevala njegovo iskreno ljubezen do materinega rodu in do jezika, ki ga je učila slovenska mati. Kakor profesor ni mogel nastopiti v javnem življenju, ali navduševal je z ognjevitimi besedami na delo druge in zlasti v pismih svojih opominjal mlade prijatelje, naj pridno delajo za narod!

Kot spretni slovničar je mnogo storil za slovensko slovstvo. Marljivo je podpiral slovenske liste in zlasti trudil se za slovensko slovnico. Spisal je več učnih knjig za gimnazije, in ravno pred svojo smrtjo je dobil zelo laskavo oceno od naučnega ministerstva za rokopis vposlanega šolskega berila.

Srečen je bil, kdor je mogel preblagega pokojnika imenovati prijatelja. Za prijatelje mu nobena žrtva ni bila pretežka. V vednem spominu mi ostanejo srečne ure, ki sem jih prebil ob njegovi strani v prijateljskih pogovorih o naših slovstvenih in narodnih razmerah. Kako se je mu zažerelo prijazno oko, kako zgovorno mi je z bogatim in temeljitim znanjem svojim pojasnjeval mnogovrstne zadeve našega javnega življenja!

In tega vzornega moža-narodnjaka ni več med nami! Ob veliki noči bil je še čil in zdrav, vozil se je na Dunaj v osebnih zadevah. Vračal se je vesel z najlepšimi načrti za bodoče delovanje. Pa Bog je hotel drugače! Pozval ga je k sebi po daljšem bolehanju, da mu podeli, upamo, plačilo za vse, kar je tukaj dobrega in vzvišenega storil za nas! V nedeljo, dne 22. sept. so ga spremili prijatelji k zadnjemu počitku na pokopališče v Dvoru nad Vrbo.

Ob njegovem preranem grobu se joče zapuščena družina njegova; gospá Ljudmila Lendovšek, roj. Kiebacher, s svojimi nedoraslimi otročiči: Milico, Slavico, Bogdanom in Cirilom! — Ob gomili tožijo žalostni Slovenci, osobito štajarski, ki so izgubili svojega rojaka*) in koroški, katerim je umrl skrben prijatelj in svetovalec. Tam zdihujejo mnogi prijatelji pokojnikovi, ki britko občutijo veliko izgubo, ki nas je zadela, a vsi se združujemo v iskreni molitvi, da mu Bog dá večni mir in pokoj! Besede Gregorčičeve, péte ob grobu profesorja Frana Erjavca, veljajo tudi našemu prof. Lendovšku:

„Umr! je mož! — Ne, ni umrl,
Oči le časne je zaprl,
Da se po trudu in po boji
Oddahne v blaženem pokoji.
Ne, ni umrl!
Še duh njegov živi med nami,
Na delo nas budi in dramil!“

Jož. Rozman.

*) Bil je pokojnik brat včl. g. župniku makolskemu, Mihaelu Lendovšku.

Smešnica. Ranjen vojak: »Ali gospodje doktorji, prosim vas za Boga, kaj toliko režete in pikate po moji nogi, da mi je znoreti?« — Doktor: »Kroglo iščemo v vaši nogi.« — Vojak: »Zakaj mi to niste prej povedali? Kroglo imam v žepu!«

Razne stvari.

(Cesar v Zagrebu.) Cesarja bode pri dohodu v Zagreb pričakoval banderij 300 jezdecev, v katerem bode vse hrvaško plemstvo, ter ga spremlil v mesto. Dalje se je vzel v vspeled slavnosti tudi velik tamburaški koncert, kateri bode izvajalo 120 tamburašev. Ban je v to svrhu določil 1000 gld. Vsi bližnji vrhovi bodo razsvetljeni, posebno stari Medvedgrad.

(Ljudski shod) v Kozjem je bil v kljub raznim zaprekam dobro obiskovan. Govorili so izbornu gospodje dr. Jurtela, dr. Gregorec in Hribar. Hvala jim! V nedeljo, dne 29. septembra, je pa ljudski shod pri Sv. Jakobu v Slov. goricah v gostilnici g. F. Peklarja. Govorili bodo gg. poslanci dr. Radaj, profesor Robič in dr. Gregorec.

(Zahvala.) Gospod deželni poslanec dr. Fran Jurtela je podaril podvinskemu in krčevinskemu bralnemu društvu po 6 gld., za kar se oba odbora najspodobneje zahvalujeta.

(Volilski shod v Trbovljah) je bil prav dobro obiskan. Poročala sta g. poslanca M. Vošnjak in dr. Jos. Srnc. Sklenile so se tri resolucije, katerih druga zahteva, da se naj slov. državni poslanci zedinijo v konservativnem klubu.

(Javni shod.) V nedeljo, dne 29. septembra ima slov. kat. delavsko društvo javni shod v Petrovčah v prostorih gospoda Nidorferja.

(Imenovanje.) Suplent na I. drž. gimnaziji v Gradcu, dr. Jos. Murauer, je imenovan glavnim učiteljem na učiteljsku v Mariboru.

(Volilski shod v Brežicah), na katerem sta govorila gg. poslanca M. Vošnjak in dr. Ivan Dečko, je vsprejel tri resolucije: 1. Poslaneu Vošnjaku se izreče zahvala za njega delovanje in zaupanje. 2. Izreka se želja, da bi se vsi slovenski in jugoslovanski poslanci združili v eno skupino. 3. Deželni poslanci štajarski naj se toliko časa ne vrnejo v deželni zbor, dokler ne dobé zagotovila, da se bode ugodilo njih opravičenim zahtevam.

(Trgatev) se je v nekaterih krajih v Istri in na Goriškem že pred tednom začela. Poroča se, da je trta vsled dolgotrajne suše letos slabo obrodila, zlasti v puljski okolici.

(Jabelk) je letos povsod malo, kupcev pa veliko, tudi iz Nemčije. Štrtinjak navadnih jabelk se prodaja v mariborski okolici po 20 do 24 gld., mošanke pa po 24 do 28 gld. Štrtinjak sliv se plačuje po 14 do 18 gld.

(Postrvi v vodnjaku.) Pred 4 leti je vrgel neki posestnik v graški okolici več postrvij, ker so bile premajhne, v vodnjak. Ko so zdaj popravljali vodnjak, našli so delavci postrvi, ki so postale prav velike in se nikakor niso dale ujeti. Posestnik si domisli, da postrvi ubije z dinamitom in je res vrgel naboj v vodnjak. To je pomagalo. Postrvi so bile ubite, ali vodnjak se je zrušil in postrvi pokopal.

(Moč človeških čeljustij.) Neki novojeorški zobozdravnik je izračunal, da je pritisk človeških čeljustij, kateri je potreben, da zobje kako jed razgrizejo, enak pritisku 15 do 35 kilogramov. Da se na pr. nerazkuhanu meso zgrize, je treba pritiska 30 do 40 kg. To velja seveda samo za zdrave zobe.